

Plan Opiekuńczo-Wychowawczo-Edukacyjny Żłobka Gminnego w Debrznie na rok 2026

1. Nazwa Instytucji:

Organ prowadzący: Gmina Debrzno/ Burmistrz Debrzna

Nr wpisu do rejestru: 7296/Z

b. Lokalizacja:

Adres: 77-310 Debrzno, ul. Ogrodowa 20 A

Dostęp do środków transportu: parking naprzeciwko żłobka.

Bliskość terenów zielonych: teren w bliskości parku miejskiego

2. Struktura i zasoby:

Liczba miejsc: 60

Grupy wiekowe: 3 grupy wiekowe do lat 3

Dostępność specjalistycznych sal: sala sensoryczna, sala do wyciszenia.

Przestrzenie zewnętrzne: plac zabaw przy żłobku

3. Kierownictwo i kontakt:

Dyrektor Żłobka: Justyna Porbes

Osoby kontaktowe:

- Justyna Porbes-Dyrektor Żłobka tel. 505559446 e-mail: dyrektor@zlobek-debrzno.pl,

- Wioleta Kosikowska-obsluga sekretariatu tel. 505559443 e-mail: sekretariat@zlobek-debrzno.pl

4. Charakter i metody pracy:

Metodyka: aktywności sensoryczne, zabawy wielozmysłowe, elementy pedagogiki Montessori, muzykoterapia, bajkoterapia.

5. Bezpieczeństwo i dostosowanie do potrzeb dzieci:

Dostosowanie obiektu: możliwość wjazdu do obiektu wózkiem, szerokie korytarze i drzwi. Monitoring: monitoring wizyjny na terenie placówki oraz przed palcówką. Dostęp do monitoringu mają tylko osoby do tego upoważnione. Rodzice nie mają do niego dostępu.

6. Programy edukacyjne i opiekuńcze:

Dostęp do specjalistów: współpraca z psychologiem, logopedą, fizjoterapeutą.

Opracował: Zespół Opiekuńczy Żłobka Gminnego w Debrznie w składzie: *Justyna Porbes, Ala Dudek, Lidia Wilczyńska, Kornelia Marek, Daria Dudzic, Monika Chałubek, Malwina Żebryk, Jadwiga Bielecka, Justyna Szewczyk, Jowita Gospodarska.*

Wstęp

Niniejszy plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny został opracowany w oparciu o Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2024 r. w sprawie standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz o Konwencję o Prawach Dziecka, z uwzględnieniem wytycznych zawartych w poradniku Fundacji Rozwoju Dzieci im. Komeńskiego.

Głównym celem planu jest zapewnienie wszechstronnego rozwoju dzieci, ich bezpieczeństwa oraz stworzenie optymalnych warunków do nauki i zabawy.

I Cele ogólne:

- a) Zapewnienie dziecku bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu
- b) Wspieranie rozwoju psychomotorycznego, emocjonalnego i społecznego dziecka.
- c) Kształtowanie poczucia tożsamości i autonomii dziecka.
- d) Współpraca z rodzicami w celu ujednolicenia oddziaływań wychowawczych i podnoszenia ich kompetencji rodzicielskich.
- e) Tworzenie warunków do swobodnej zabawy i eksploracji.

1. Opieka i bezpieczeństwo

Pielęgnacja:

- a. Codziennie:** Dbłość o higienę osobistą (przewijanie, mycie rąk), wspieranie samodzielności w czynnościach higienicznych. Konkretnie działania: zachęcanie do samodzielnego mycia rąk po zabawie, wspólne mycie zębów (naśladownictwo), nauka korzystania z nocnika.
- b.** Szczegółowa **lista działań wspierających autonomię w czynnościach higienicznych** znajduje się w **Załączniku nr 1.**
- c. Bezpieczeństwo:** Stały nadzór nad dziećmi, zabezpieczanie sal zabaw i placu zabaw, eliminowanie potencjalnych zagrożeń.

Żywienie:

- d. Plan:** Zbilansowane, zdrowe posiłki dostosowane do wieku i potrzeb żywieniowych dzieci. Uwzględnienie specyficznych diet i alergii: *gromadzenie informacji o alergiach i nietolerancjach pokarmowych na początku roku, przekazywanie na bieżąco informacji w tym zakresie do kuchni Przedszkola Miejskiego w Debrznie, która świadczy usługę cateringową dla żłobka.*
- e. Kształtowanie nawyków:** Zachęcanie do próbowania nowych smaków, nauka samodzielnego jedzenia.
- f.** Szczegółowa **lista działań wspierających samodzielność podczas posiłków** znajduje się w **Załączniku nr 2.**

Wypoczynek:

- g. Drzemka:** Zapewnienie spokojnego miejsca do drzemki dostosowanego do indywidualnych potrzeb dziecka. Indywidualne rytuały usypiania: *głaskanie po plecach, śpiewanie kołysanki, włączanie cichej muzyki relaksacyjnej.*

h. Relaks: Wprowadzanie rytuałów usypiania, tworzenie atmosfery sprzyjającej odpoczynkowi. Przykładowe piosenki lub bajki: „Aaa, kotki dwa”, bajki terapeutyczne, opowieści o pluszakach,

2. Rozwój psychomotoryczny

Rozwój ruchowy:

a. Zabawy: Organizowanie zabaw ruchowych, dostarczanie zabawek wspierających motorykę małą i dużą: turlanie pilek, zabawy z chustką animacyjną, budowanie wieży z klocków, nawlekanie koralików,

b. Aktywność na świeżym powietrzu: Codzienne spacerowanie i zabawy na placu zabaw przy żłobku, dostosowane do warunków pogodowych. Przykładowe zabawy na dworze: zabawy w piaskownicy, zbieranie liści i patyków w parku miejskim, zabawy na zjeździe, huśtawki.

Rozwój poznawczy:

c. Sensoryka: Stymulacja zmysłów poprzez zabawy z różnymi fakturami, dźwiękami, kolorami i materiałami. Przykładowe zabawy sensoryczne: malowanie palcami na folii, zabawa w „ciepło-zimno”, pudełko z piaskiem kinetycznym, szuflowanie fasoli,

d. Mowa: Rozwijanie mowy poprzez czytanie książeczek, opowiadanie bajek, śpiewanie piosenek. Lista proponowanych książek i piosenek: seria „Pucio”, „Kicia Kocia”, „Moja pierwsza encyklopedia”, piosenki z repertuaru „Śpiewające Brzdące”

e. Nauka: Wprowadzanie prostych pojęć (kształty, kolory, liczby) w formie zabawy. Konkretnie zajęcia tematyczne:

- Tydzień Kolorów (jeden dzień – jeden kolor),
- Poznajemy zwierzęta na wsi
- Mój dom i rodzina

3. Rozwój emocjonalny

Relacje:

a. Współpraca: Zachęcanie do współpracy w grupie, uczenie dzielenia się zabawkami. Metody pracy z konfliktem: ustalanie zasad „jedna zabawka na raz”, nauka mówienia „proszę” i „dziękuję”, mediacje w drobnych konfliktach.

b. Empatia: Uwrażliwianie na potrzeby innych dzieci, nauka wyrażania emocji. Sposoby wspierania empatii: rozmowy o uczuciach, zabawy z lalkami, wzajemne pocieszanie się.

4. Rozwój społeczny

Poczucie przynależności: Wspieranie u dzieci poczucia przynależności i uważności na inne osoby. Działania integrujące grupę: wspólne śpiewanie piosenek powitalnych, „krąg” na dywanie, wspólne porządkowanie sali.

Szczegółowy plan dnia:

Szczegółowy plan dnia, który stanowi stałą rutynę, dając dzieciom poczucie bezpieczeństwa i przewidywalności, znajduje się w Załączniku C.

Metody pracy z dziećmi:

Szczegółowe metody pracy z dziećmi, w tym zasady komunikacji i reagowania na zachowania, znajdują się w Załączniku D.

Samodzielność:

Wspieranie samodzielności w jedzeniu, ubieraniu się i porządkowaniu zabawek. Cele na dany miesiąc: wrzesień – samodzielne jedzenie,

październik – zdejmowanie butów,
listopad – odkładanie zabawek na miejsce,

5. Adaptacja:

Nowe dzieci: Indywidualne podejście do dzieci w okresie adaptacji, ścisła współpraca z rodzicami. Harmonogramy adaptacyjne: możliwość krótszych pobyków, obecność rodzica w placówce przez pierwsze dni,

- c. Szczegóły dotyczące przebiegu tego procesu są zawarte w osobnym, ramowym planie adaptacji.
- d. **Wsparcie:** Zapewnienie dziecku poczucia bezpieczeństwa i akceptacji.

II Metody pracy z dziećmi:

Metody i formy pracy z dziećmi m.in. metody czynne ,oglądowe , słowne; formy: indywidualne, zespołowe, zbiorowe.

-Zabawy paluszkowe i dźwiękonaśladowcze wg. Metody prof. Marty Bogdanowicz przy pomocy dłoni i palców tworzone są ilustracje do krótkich i zabawnych historyjek, wierszyków i opowiadań („Idzie rak”, „Ważyła kokoszka kaszę”, „Dwa Michały”, „Idzie kominiarz po drabinie”). Podczas zabaw dźwiękonaśladowczych wykorzystywane są wierszyki i historyjki zawierające wyrazy przypominające odgłosy płynące z otaczającego świata (szum wiatru, kapanie deszczu, odgłosy zwierząt).

-Zabawy plastyczne „Kolorowy świat wokół nas” – malujemy, rysujemy, tworzymy. Celem zajęć jest poznawanie i utrwalanie kolorów. W ciągu roku w trakcie imprez okolicznościowych organizowane są dni w których dzieci przychodzą ubrane na kolorowo. W tych dniach także podczas zajęć wykorzystywane są pomoce i rekwizyty w różnych odcieniach w zależności od pory roku oraz imprezy okolicznościowej. Zajęcia mają na celu rozwój motoryki małej i koordynacji wzrokowo-ruchowej. Tego typu zabawy wpływają korzystnie na rozwój twórczego myślenia, pobudzają wyobraźnię oraz poprawiają koncentrację uwagi.

-Zabawy sensoryczne : mieszamy, przelewamy, gnieciemy, wachamy, smakujemy. Podczas zabawy dzieci poznają różne konsystencje, tekstury i kształty. Zajęcia wpływają na nabywanie umiejętności związanych z odbiorem, klasyfikacją i łączeniem wrażeń zmysłowych oraz rozwój mowy.

-Zabawy muzyczno-ruchowe: gimnastyka, taniec, śpiew.

Bawiąc się dzieci zapamiętują teksty piosenek i wierszyków. Zajęcia rozwijają inwencję twórczą, słuch muzyczny, koordynację ruchową oraz wzrokowo-ruchową . Mają na celu rozwój motoryczny u dzieci i przyspieszają nabywanie umiejętności wypowiedziania się. W zależności od pogody i nastroju naszych podopiecznych przebywamy na placu zabaw, spacerach lub w sali.

-Zabawy usprawniające mowę: gimnastyka buzi i języka.

Zajęcia usprawniają działania aparatu mowy i narządów artykulacyjnych. Mają na celu pomóc w przezwyciężaniu trudności rozwojowych związanych z nabywaniem umiejętności poprawnej mowy u dzieci.

-Czytanie bajek, wierszyków, rymowanek, teatrzyków. Współpraca z Miejską Biblioteką Publiczną dla Dzieci -cykliczne zajęcia. Czytanie dzieciom bajek, prezentowanie teatrzyków etc. ma na celu wspieranie ich rozwoju emocjonalno-poznawczego i kształtowanie wyobraźni. W toku zajęć stopniowo przechodzimy od pasywnego słuchania do aktywnego uczestniczenia dziecka w czytanych bajkach.

-Zabawy edukacyjno-wychowawcze: uczymy się poprawnych zachowań i grzecznościowych zwrotów, wdramy zasady mini savoir-vivre. To zajęcia mające na celu przede wszystkim naukę czynności samoobsługowych, zachęcanie do samodzielności oraz wdrażanie do społecznego funkcjonowania, funkcjonowania w grupie rówieśniczej.

-Edukacja zdrowotna, czyli nauka i kształtowanie nawyków higieniczno-zdrowotnych w codziennych czynnościach.

-Teatrzyk Kamishibai- kontakt ze sztuką daje dzieciom możliwość rozwijania wyobraźni, a także pozwala na przeżywanie emocji towarzyszących aktorom razem z nimi.

-Zabawy badawcze, doświadczania, obserwacje przyrodnicze

Naturalną metodą poznawczą stosowaną przez dzieci w wieku żłobkowym jest aktywność badawcza-samodzielne odkrywanie.

-Zabawy i ćwiczenia relaksacyjne - Wykorzystanie relaksacji ma ogromny walor terapeutyczny. Pozwala regulować poziom napięcia stresowego, szybko regeneruje siły, łagodzi niepokój, zwiększa kontakt z własnym ciałem i uczy panowania nad własnymi emocjami.

-Edukacja językowa - Język angielski- czyli kontekstowe osłuchiwanie dzieci z językiem angielskim w okresie szczególnej wrażliwości językowej (0-6) tak, żeby angielski nigdy nie stał się dla nich językiem obcym. Metody stosowane podczas zajęć: metoda reagowania całym ciałem, nauka poprzez śpiew i taniec itp.

-Zajęcia z elementami Pedagogiki wg Marii Montessori. Metoda ta daje dziecku szansę wszechstronnego rozwoju: fizycznego, kulturowego i społecznego. Pomaga w rozwijaniu indywidualnych cech osobowości, w formułowaniu prawidłowego charakteru, zdobywaniu wiedzy. W trakcie zajęć dziecko przede wszystkim ma kontakt z rówieśnikami, uczy się słuchać kogoś innego niż rodzica, bawi się i pracuje w grupie.

-Ćwiczenia z elementami Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne to system niezwykle prostych i naturalnych ćwiczeń, które wspierają rozwój psychomotoryczny dzieci- rozwija sprawność ruchową, świadomość własnego ciała i orientacji w przestrzeni, usprawnia motorykę, buduje poczucie własnej siły i sprawności. Dziecko nabiera zaufania do siebie i innych oraz uzyskuje poczucie bezpieczeństwa we wspólnym działaniu.

III DZIAŁANIA PERSONELU, WSKAZÓWKI METODYCZNE ORAZ PLANOWANE AKTYWNOŚCI:

Załączniki:

Każdego dnia personel stwarza dzieciom warunki do odpoczynku w placówce w dwóch formach: odpoczynek na leżawkach lub na dywanie

1. Działania personelu wspierające autonomię dziecka podczas czynności higienicznych: Personel:

- opisuje czynności higieniczne, jakie wykonuje razem z dzieckiem, żeby dziecko wiedziało, co będzie się z nim działo w kontakcie z dorosłym. Informuje dziecko o zamiarze zmiany mu pieluszki i upewnia się, że dziecko rozumie jego intencje.
- Przypomina dzieciom o korzystaniu z toalety lub nocnika, ale pozwalanie, aby same decydowały, czy chcą z nich skorzystać
- Uwzględnia prawa dziecka do towarzystwa lub intymności w toalecie.
- Dziecko nie musi pytać o pozwolenie na skorzystanie z toalety lub umycie rąk.
- Wspiera samodzielność dzieci związanej z higieną odpowiednio do poziomu ich rozwoju, wspomaganie ich w treningu związanym z higieną, ale respektowanie ich prawa do odmowy tego treningu.
- Uzgadnia na bieżąco z pozostałymi opiekunami sposobów wspierania dzieci w rozwoju związanym z higieną.
- Ustala, kto z personelu przekazuje informacje rodzicom i zbiera od nich istotne informacje związane z higieną.

- Wymienia się z rodzicami aktualnymi informacjami na temat umiejętności dziecka w zakresie czynności higienicznych i uzgadnianie z nimi wspólnych działań w tym zakresie.
- Nie kara dzieci za załatwianie naturalnych potrzeb fizjologicznych, niezależnie od miejsca, gdzie to się odbywa (skorzystanie z nocnika, zmoczenie się).
- Nie zawstydza dziecka ani nie okazuje rozczarowania, gdy dziecko nie zasygnalizuje potrzeby skorzystania z nocnika lub toalety.
- Przewija dziecko bez pośpiechu, z delikatnością i uważnością, żeby nie sprawić mu bólu czy przykrości, bycie w kontakcie z dzieckiem.
- Nie okazuje dzieciom werbalnie i niewerbalnie swojej niechęci przy czynnościach związanych z pielęgnacją.
- Wypracowuje z dziećmi nawyk mycia rąk – odbywa się to co najmniej przed każdym posiłkiem i zawsze po skorzystaniu z toalety (dotyczy dzieci, które już są na tym etapie rozwoju).

2.Działania personelu wspierające samodzielność dziecka podczas posiłków:

- Niezmuszanie dzieci do siadania przy stole, jeśli nie mają potrzeby jedzenia.
- Uprzedzanie dzieci o zbliżającej się porze posiłku, pozwalając im dokończyć zabawę.
- Zapraszanie dzieci do wspólnego nakrywania do stołu i sprzątania po posiłku.
- Dawanie dzieciom tyle czasu na posiłek, ile potrzebują.
- Nienagradzanie dzieci za zjedzenie posiłku ani niekaranie za odmowę jedzenia.
- Akceptowanie tego, że dziecko może nie chcieć niczego zjeść.
- Uwzględnianie werbalnych i pozawerbalnych sygnałów dzieci dotyczących potrzeby jedzenia oraz ilości spożywanych potraw.
- Nienaleganie, aby dziecko zjadło wszystko, co ma na talerzu.
- Pozwalanie (w miarę możliwości rozwojowych), żeby dzieci same nakładały sobie jedzenie.
- Niezmuszanie dziecka, które nałoży sobie za dużo, do zjedzenia wszystkiego.
- Zachęcanie dzieci, w tym także niemowląt, które uzyskały bezpieczną pozycję siedzącą, do samodzielnego jedzenia.
- Pozwalanie jeść rękoma dzieciom, które nie potrafią jeszcze używać sztućców.
- Pomaganie dziecku, które ma trudności z jedzeniem, poprzez karmienie go łyżeczką lub widelcem za jego zgodą.
- Karmienie dzieci niepotrafiących samodzielnie jeść w kontakcie „jeden na jeden”.
- Dopilnowywanie, żeby wszystkie dzieci w czasie posiłku miały stały dostęp do łyżki i widelca.
- Pozwalanie dzieciom podczas posiłku prowadzić rozmowy z personelem i innymi dziećmi siedzącymi przy stole.
- Staranie się (w miarę możliwości) jeść razem z dziećmi przy stolikach.
- Proponowanie dzieciom potraw, tłumaczenie nazw i składników dania.
- Rozmawianie z dziećmi o tym, co jest zdrowe, a co nie.
- Umożliwianie dzieciom uprawiania ziół (warzyw) w ogrodzie lub doniczkach na oknie.
- Umożliwianie dzieciom udziału w przygotowaniu napojów i prostych potraw.
- Zbieranie od rodziców informacji dotyczących żywienia dziecka, w tym jego preferencji żywieniowych, godzin posiłków, nawyków i rytuałów, ewentualnych trudności żywieniowych, umiejętności-Ankieta informacyjna o dziecku.
- Uzgadnianie wspólnie z rodzicami i współpracownikami potrzeb dzieci związanych z żywieniem, uwzględniając zasady zdrowego żywienia i profilaktyki otyłości.

- Zachęcanie rodziców do stosowania zasad zdrowego żywienia w domu.
- Upowszechnianie przepisów i pomysłów na zdrowe posiłki, materiałów na temat zdrowego żywienia.
- Prowadzenie bieżącej obserwacji dzieci w sytuacjach związanych z żywieniem i w razie wyraźnie niepokojących objawów dzielenie się spostrzeżeniami z rodzicami.
- Zwracanie uwagi na niepokojące zachowania dzieci związane z żywieniem i w razie potrzeby kierowanie rodziców do specjalisty.

Sposoby nawiązywania relacji z dziećmi dające im poczucie bezpieczeństwa:

Personel:

- często znajduje się w fizycznej bliskości dzieci, siedząc obok nich na ich poziomie, np. na podłodze lub przy stole;
- odzwierciedla emocje dzieci, ich radość i entuzjazm oraz inne emocje. Stara się utrzymać pozytywne emocje w kontakcie z dziećmi, żartuje z nimi, uśmiecha się i śmieje, reaguje na interakcje z dziećmi w ciepły sposób;
- jest uważny na trudne momenty dzieci (zmęczenie, przestymulowanie) i wspiera je, aranżując zmiany w otoczeniu, dostosowując ton głosu i styl interakcji do sytuacji;
- pozwala dzieciom się przytulać i utrzymywać fizyczną bliskość w odpowiedzi na werbalne lub niewerbalne intencje dzieci.

Sposoby reagowania werbalnie i niewerbalnie na zachowania dzieci:

Personel:

- swobodnie dołącza do zabawy i aktywności z dziećmi lub oddala się, gdy dzieci go nie potrzebują;
- pozwala dzieciom na popełnianie błędów i zachęca do samodzielnego ich naprawiania/rozwiązywania problemów, jeżeli są na to gotowe;
- akceptuje wyrażanie emocji przez dzieci;
- okazuje szacunek dzieciom, wyrażając to również poprzez formy grzecznościowe: „dziękuję ci”, „proszę”.

Sposoby komunikowania dzieciom aktywności w ciągu dnia i zmian z tym związanych

Personel:

- uprzedza dziecko o działaniu, które będzie podejmowane z jego udziałem (np. zmiana pieluchy lub wycieranie nosa lub buzi), i czeka na jego odpowiedź (werbalną lub niewerbalną), żeby mieć pewność, że dziecko rozumie sytuację;
- przypomina dzieciom werbalnie lub niewerbalnie (gestem lub używając znaków graficznych) o następnym punkcie w planie dnia.

3. Działania personelu rozwijające u dzieci poczucie przynależności do grupy oraz zainteresowanie innymi:

Personel:

- aranżuje przestrzeń tak, żeby dzieci mogły widzieć, co robią inni, m.in. poprzez podział sali na kilka stref wyposażonych w zróżnicowane zabawki i materiały czy możliwość przekształcania sali w odpowiedzi na aktualne zainteresowania dzieci;
- celebrowała rytuały codziennego przywitania i pożegnania; wspólnie realizowany plan dnia, z powtarzającymi się zabawami integrującymi dzieci;
- włącza dzieci w dekorowanie sali;
- modeluje społeczne interakcje podczas zabaw z dziećmi, w których uczestniczy;
- wykorzystuje wiedzę o zainteresowaniach i temperamencie dzieci do angażowania ich we wspólne zabawy.

4. Działania personelu wspierające rozwój autonomii dzieci:

Personel:

- umożliwia dzieciom podejmowanie różnych ról (np. poprzez wyznaczanie w najstarszej grupie dyżurnego pomagającego w rozdawaniu sztućców);
- zostawia dziecku czas na samodzielne wykonanie jakiejś czynności, np. przy ubieraniu się, sprzątaniu, łączeniu puzzli lub aranżacji miejsca zabawy;
- stwarza dzieciom możliwości pomagania innym dzieciom;

- wspiera samodzielne rozwiązywanie konfliktów między dziećmi i udziela wsparcia w rozwiązywaniu konfliktów, jeśli same nie potrafią znaleźć rozwiązania problemu (uwaga: wskazane jest, aby osoby z personelu miały wspólną strategię wspierania dzieci w sytuacjach konfliktowych);
- umożliwia dzieciom podejmowanie decyzji i wybieranie zgodnie z ich możliwościami rozwojowymi.

5. Działania personelu wspierające współpracę i komunikację dzieci w grupie:

Personel:

- daje dzieciom wskazówki, jak ze sobą współpracować (np.: „Najpierw on, potem ty”);
- pozostaje w pobliżu, gdy dzieci decydują, z kim chcą się bawić;
- podpowiada dziecku, jak może się zachować w konkretnej sytuacji, a nie mówi, czego ma nie robić (koncentruje się na pozytywnych komunikatach korygujących);
- wprowadza zasady funkcjonowania dzieci w grupie i wyjaśnia ich znaczenie.

6. Działania personelu wspierające celebrowanie świąt i innych ważnych wydarzeń

Celebrowanie powinno dotyczyć spraw bliskich najmłodszym dzieciom, takich jak np.:

- urodziny (personel ustala z rodzicami i wprowadza prosty zwyczaj/rytuał świętowania w grupie urodzin, taki sam dla każdego dziecka);
- Dzień Dziecka;
- Dzień Babci i Dziadka, Dzień Rodziny (personel dba o to, by dzieci nie były obligowane do dawania rodzicom czy dziadkom prezentów).

Personel:

- uzgadnia celebrowanie świąt o znaczeniu kulturowym czy religijnym z rodzicami;
- respektuje prawo dziecka do odmowy lub rezygnacji ze świętowania lub z fragmentu rytuału (np. przytulenia przez inne dzieci).

Wskazówki metodyczne dla personelu sprzyjające poznawaniu i doświadczaniu otaczającego świata przez dzieci:

- umożliwianie dzieciom zabawy w kąciakach tematycznych uzupełnianych regularnie nowymi materiałami, zabawkami, przedmiotami, zgodnie ze zmieniającymi się zainteresowaniami dzieci i ich aktualnymi potrzebami;
- rozwijanie zainteresowań dzieci przez dzielenie się pomysłami i pokazywanie nowych zastosowań istniejących materiałów, zabawek i pomocy edukacyjnych;
- dostosowanie czasu trwania zabaw do możliwości dzieci (zabawy trwają tak długo, jak długo dzieci są nimi zainteresowane);
- dostosowanie tematyki inicjowanych przez personel zabaw do aktualnych zainteresowań dzieci;
- zapewnianie dzieciom dostępu do materiałów wzbudzających ich ciekawość, do przedmiotów codziennego użytku oraz materiałów pochodzących z natury;
- umożliwianie dzieciom eksplorowania najbliższego otoczenia placówki i obserwowania zmian zachodzących w przyrodzie.

Wskazówki metodyczne dla personelu, wspierające u dzieci myślenie przyczynowo-skutkowe:

- opisywanie tego, co dziecko robi, co się dzieje z badanymi przez nie przedmiotami, materiałami;
- uruchamianie umiejętności skupienia na działaniu i przewidywania jego skutków (np.: „Pchnąłeś piłkę. Teraz turla się po podłodze. Ciekawe, gdzie się zatrzyma?”);
- wykorzystywanie czynności dnia codziennego (takich jak: ubieranie, jedzenie, higiena) lub tworzenie sytuacji edukacyjnych, w których dziecko może:

- manipulować przedmiotami, materiałami;
- podejmować czynności odwracalne i nieodwracalne;
- robić doświadczenia;
- próbować nowych rozwiązań i sprawdzać ich skuteczność.

Wskazówki metodyczne dla personelu, wspierające u dzieci umiejętność obserwacji i doświadczania otaczającego świata:

- obserwowanie razem z dzieckiem lub dziećmi zjawisk, które przyciągają ich uwagę, i komentowanie tego (np.: „Widzę, że kapie woda z kranu, zakręcę go mocniej”; „Słyszę, że stukasz grzechotką w stół. To głośny dźwięk. Ja stukam grzechotką w dywan. To cichy dźwięk”);
- okazywanie zaciekawienia i swojego zaangażowania w badanie, modelowanie postawy ciekawości, dociekliwości, zaangażowania w swoje działanie;

- pomaganie w rozumieniu tego, co dzieci robią i obserwują, przez opisywanie i wyjaśnianie;
- zachęcanie do eksplorowania natury i terenu na zewnątrz budynku, stwarzanie możliwości swobodnej zabawy oraz opisywanie tego, co dzieci robią.

Wskazówki metodyczne dla personelu, wspierające u dzieci używanie określeń dla cech Przedmiotów:

- określanie i nazywanie cech przedmiotów używanych przez dzieci (dotyczących np. koloru, kształtu, faktury);
- określanie relacji między przedmiotami (np.: dużo–mało; blisko–daleko, ciepłe–zimne) w sytuacjach codziennych, swobodnej zabawy i zajęciach kierowanych przez siebie;
- dawanie dzieciom możliwości wyboru między różnymi produktami do jedzenia podczas posiłku i opisywanie różnic między nimi;
- określanie i porównywanie przedmiotów w otoczeniu (np.: duży–mały, większy–mniejszy).

Wskazówki metodyczne dla personelu, wspierające u dzieci używanie określeń przestrzennych:

- używanie w codziennych kontaktach z dziećmi takich słów, jak: góra, dół, przód, tył, lewo, prawo, nad, pod, obok, wewnątrz, zewnątrz, przed, za, obok, między, wyżej, niżej, w górze, na dole, daleko, blisko, wysoko, nisko;
- opisywanie swoich czynności i aktywności dzieci i umiejscawianie tych działań w przestrzeni („Postawiłam kubeczki do picia na tacy. Widzę, że posadziłeś misia na krześle, a zajączka na podłodze. Chcesz, żeby zając siedział wyżej?”).

Wskazówki metodyczne dla personelu, wspierające u dzieci rozwój gotowości i umiejętności porozumiewania się, uwzględniające:

- 1) mówienie do dzieci
 - komunikowanie się w sposób zrozumiały dla dziecka;
 - inicjowanie kontaktu werbalnego i niewerbalnego;
 - używanie pytań otwartych i rozszerzających lub inicjujących rozmowę w sposób budzący zainteresowanie albo działanie dziecka;
 - stosowanie różnorodnych form wypowiedzi (pytania, zdania twierdzące, wykrzyknikowe itd.);
 - towarzyszenie dzieciom w zabawach i częste komentowanie, co one robią;
 - dopytywanie dzieci o ich potrzeby w czasie codziennych czynności, takich jak toaleta czy jedzenie;
 - kierowanie wzroku i postawy ciała w kierunku dziecka, które coś mówi;
 - zadawanie pytań rozszerzających i komentowanie w sposób zachęcający do dalszej wypowiedzi („Co się stało? Uderzyłeś się? Gdzie?”);
- 3) wzbogacanie słownictwa dzieci
 - wykorzystywanie słów z różnych kategorii (np.: przedmioty, działania, uczucia, funkcje);
 - rozwijanie interakcji dotyczących wspólnego doświadczenia lub zdarzeń z życia dziecka (np.: „Pamiętasz, jak na spacerze widzieliśmy wiewiórkę?”; „Wiem, że w domu masz psa. Co on robi, jak przychodzisz do domu? Hau-hau?”);
 - nazywanie, opisywanie tego, co robi dziecko, z użyciem nowych słów (pytanie: „Czy ten kalafior ci smakuje? zamiast: „Mniam-mniam?”);
 - rozwijanie języka i słownictwa dzieci za pomocą określeń opisujących dane zjawisko, sytuację czy przedmiot i łączenia ich ze słowami, które dziecko zna;
 - wypowiadanie się pełnymi zdaniami, unikanie infantylizowania;
 - mówienie w pierwszej osobie („Teraz pokażę ci tę nową układankę”).

7. Lista aktywności:

1) rozmowy z dziećmi:

- utrzymywanie konwersacji z dzieckiem przez wymianę: słuchanie–mówienie–słuchanie;
- wykorzystywanie każdej sytuacji w ciągu dnia do prowadzenia rozmów z dziećmi (niezależnie od tego, czy jest to zabawa kierowana, czy posiłek, czy mycie rąk, ubieranie się przed spacerem itp.);
- angażowanie dziecka w słowną interakcję opartą zarówno na wspólnie dzielonym doświadczeniu, jak i osobistych doświadczeniach dziecka;

2) komunikowanie się dzieci ze sobą oraz personelem:

- stwarzanie sytuacji, w których dzieci mogą bawić się ze sobą i rozmawiać o tym, co robią;
- wspieranie komunikowania się dzieci ze sobą i z personelem (np. poprzez zabawy w telefon,

w przyjęcie, w dom);

- rozmawianie z dziećmi na temat tego, co jest aktualnie przedmiotem ich uwagi;
- dawanie wskazówek dzieciom ułatwiających komunikację („Możesz powiedzieć, żeby...”; „Możesz zapytać o...”);

3) aktywny udział dzieci we wspólnym czytaniu, słuchaniu tekstów, utworów, książek:

- wprowadzenie i kultywowanie zwyczaju codziennego czytania o określonej porze, codziennych zabaw ze śpiewem;
- wykorzystywanie rymowanek, piosenek do rozpoczynania, trwania i kończenia jakiejś czynności (np. piosenka na powitanie);
- opowiadanie dzieciom książek z obrazkami i dbanie o to, żeby dzieci mogły aktywnie w tym uczestniczyć, dotykając ich, komentując treść.

Wskazówki metodyczne dla personelu, które wspierają rozwój fizyczny dzieci, uwzględniające:

1) rozwój sprawności dzieci w zakresie małej motoryki:

- zapewnienie dostępności materiałów i przedmiotów umożliwiających dzieciom rozwijanie sprawności motoryki małej;
- stwarzanie sytuacji, w których dzieci mogą ćwiczyć sprawność rąk i palców, w tym np.: zgniatać, rolować, rozpląszczać miękkie masy, trzymać małe przedmioty, doskonalić chwyt, drzeć papier;
- umożliwianie dzieciom zamykania, otwierania, zakręcania i odkręcania pojemników, wkładania i wyjmowania małych przedmiotów;

2) rozwój percepcji zmysłowej dzieci:

- umożliwianie dzieciom codziennego kontaktu z materiałami angażującymi zmysły: czucie, smak, zapach, wzrok, słuch, poczucie ułożenia ciała i równowagę;
- zapewnianie w ciągu dnia różnorodnych aktywności sensorycznych, dostosowanych do potrzeb dzieci i ich możliwości (uwaga: planowanie doświadczeń sensorycznych powinno zagwarantować dzieciom czas na zaangażowanie się i zabawę z innymi dziećmi);
- stwarzanie niemowlakom możliwości samodzielnego badania różnorodnych obiektów i swojego ciała - własnych rąk i nóg oraz twarzy;

3) rozwój sprawności dzieci w zakresie dużej motoryki:

- wspieranie niemowlaków w nauce kontrolowania ruchów ciała i nauce stania, chodzenia na czworakach i chodzenia w pionie;
- umożliwianie niemowlakom eksplorowania przestrzeni przez przenoszenie ich w różne miejsca, w których czekają nowe wyzwania, np. dążenie do interesujących przedmiotów;
- bawienie się z dziećmi w zabawy ruchowe, podążanie za tym, co robią dzieci (np. turlanie się, chodzenie na czworakach);
- stwarzanie dzieciom warunków do podejmowania nowych wyzwań związanych z przemieszczaniem się i uczeniem nowych umiejętności motorycznych;
- umożliwianie dzieciom wielokrotnego powtarzania i ćwiczenia konkretnych umiejętności ruchowych tak długo, jak długo są tym zainteresowane;
- wykorzystywanie sytuacji codziennych do ćwiczenia koordynacji wzrokowo-ruchowej, np. podczas jedzenia, ubierania się i innych czynności.

Lista aktywności personelu, wspierających rozwój sprawności fizycznej dzieci i angażowanie zmysłów, w tym:

1) zabawy angażujące zmysły wzroku, słuchu, węchu, dotyku, smaku

Opiekun inicjuje i proponuje dzieciom aktywności, takie jak:

- ścieżki sensoryczne – chodzenie na bosaka po trawie, piasku;
- zabawy wodą, błotem, piaskiem;
- malowanie rękami;
- słuchanie i wydawanie dźwięków;
- wąchanie naturalnych zapachów (warzyw, owoców, ziół, kwiatów);
- testowanie smaków;
- zabawy „koszykiem skarbów”;

2) zabawy wspierające rozwój motoryki małej:

Opiekun inicjuje i proponuje dzieciom aktywności, takie jak:

- zabawa klockami;
- wkładanie i wyjmowanie elementów z pojemników;
- wlewanie, przelewanie i wylewanie wody;

- przesypywanie kaszy za pomocą różnych narzędzi;
- zabawy papierem: chwytanie, darcie, składanie;
- malowanie farbami (palcami, pędzlami, stemplami);
- zabawa masami sensorycznymi (ciastoliną, plasteliną), lepienie, wałkowanie, krojenie, rwanie, łączenie;
- przyczepianie, odczepianie, zapinanie, odpinanie;
- włączanie przycisków;

3) ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej i równowagi

Opiekun inicjuje i proponuje dzieciom aktywności, takie jak:

- wspinalanie się na kanapę z wykorzystaniem poduszek, krzesełek, mocnych pudeł;
- chodzenie po śladzie;
- samodzielne jedzenie;
- malowanie;
- mycie rąk;
- ubieranie się (wkładanie i zdejmowanie prostych elementów garderoby);
- sprzątanie zabawek do pudeł;
- zabawy piłką: rzucanie, łapanie, turlanie;

4) zabawy wspierające czucie głębokie oraz kształtujące schemat własnego ciała

Opiekun inicjuje i proponuje dzieciom zabawy, takie jak:

- turlanie się;
- huśtanie się;
- przeciskanie się przez tunel;
- otulanie się kocem;
- masowanie;
- naśladowanie ruchu;
- oglądanie się w lustrze;
- zabawy „paluszkowe”

Wskazówki metodyczne dla personelu, dotyczące twórczej ekspresji dzieci, oraz niezbędne warunki umożliwiające dzieciom działania twórcze i dostęp do wytworów kultury:

- zapewnienie dostępu do materiałów umożliwiających dzieciom kreatywne działanie;
- stworzenie bezpiecznej atmosfery, bez oceniania, zapewnienie swobody działania oraz czasu potrzebnego na angażowanie się dzieci we własnym tempie i zakresie;
- docenienie procesu twórczego, a nie jakości efektu;
- wspieranie i nadawanie wartości samemu działaniu tworzenia;
- nazywanie tego, co dzieci robią, bez poprawiania ich i oceniania;
- zapewnienie dzieciom czasu i miejsca na działania kreatywne w ciągu całego dnia;
- stwarzanie dzieciom okazji do ekspresji twórczej, m.in. w formie tańca, śpiewu, manipulacji materiałami
- plastycznymi, wydawania dźwięków;
- aranżowanie działań artystycznych nawet dla małej grupki dzieci lub pojedynczego dziecka, bez konieczności angażowania całej grupy w to samo działanie;
- dostarczanie dzieciom okazji obcowania ze sztuką (rzeźbą, malarstwem, rysunkami) o wysokiej jakości artystycznej;
- zapewnianie dzieciom kontaktu z muzyką wysokiej jakości, zarówno jeśli chodzi o jakość odtwarzania, jak i repertuar;
- zapewnianie dzieciom dostępu do książek z szatą graficzną wysokiej jakości oraz do albumów ze zdjęciami;
- organizowanie dzieciom rysowania i malowania na poziomych i pionowych dużych płaszczyznach (wielkości co najmniej A3) na wysokości ich wzroku;
- organizowanie warunków do aktywności twórczej na zewnątrz budynku – w naturze.

UWAGA: Dzieci w wieku do 3 lat nie mogą mieć kontaktu z żadnymi ekranami!

Lista działań personelu zachęcających dzieci do wyrażania twórczej ekspresji w różnych formach:

- sfera muzyczna: śpiewanie, granie, wytwarzanie dźwięków, w tym z wykorzystywaniem głosu i dźwięków generowanych przez przedmioty, zjawiska, ciało, powtarzanie, modyfikowanie i tworzenie melodii,

sluchanie dzwiekow naturalnych i wytworzonych, sluchanie muzyki, piosenek;

- sfera plastyczna: malowanie, barwienie, rysowanie, stemplowanie, cięcie, darcie, naklejanie, komponowanie

obrazów na dużych i małych przestrzeniach, komponowanie w przestrzeni trójwymiarowej, układanie, dekorowanie z wykorzystaniem różnorodnych materiałów;

- sfera ruchowa: ruch swobodny i spontaniczny, taniec swobodny, naśladowanie ruchów, tworzenie ruchów z wykorzystaniem swojego ciała i z rekwizytów, taniec do muzyki;

- sfera słowna: spontaniczne i swobodne zabawy własnym głosem – tworzenie własnych słów, wydawanie

dźwięków naśladowczych, zmiana głosu, tworzenie rymów, mówienie wierszyków, zmienianie słów w znanych dziecku wierszykach;

- łączenie różnych rodzajów ekspresji: ruch swobodny do muzyki z wokalizą dziecka oraz jednoczesnym malowaniem wodą na chodniku (tworzeniem swobodnych linii);

2) wykorzystywania różnorodnych materiałów:

Zachęcanie dzieci do używania różnorodnych materiałów, takich jak: woda, piasek, błoto, trawa, liście, kamienie, zioła, warzywa, owoce, instrumenty, przedmioty wydające dźwięki, ubrania, materiały tekstylne,

papier, przedmioty codziennego użytku;

3) poznawania różnych wytworów kultury:

Zapoznavanie dzieci z różnymi wytworami kultury poprzez:

- teatryki w wykonaniu opiekunów, rodziców lub zaproszonych artystów;

- sluchanie muzyki na żywo;

- sluchanie muzyki klasycznej;

- prezentowanie reprodukcji malarstwa lub rzeźby;

- czytanie i oglądanie książek i albumów o wysokich walorach artystycznych (graficznie i językowo).

IV Ramowy plan dnia:

6:30 - 8:30 – Powitanie, zabawy swobodne

8:30 - 9:00 – Śniadanie.

9:00 - 9:30 – Czynności higieniczne, przygotowanie do zajęć.

9:30 - 10:30 – Pobyt na świeżym powietrzu (spacery do parku, zabawy na placu zabaw przy żłobku).

*/Zabawa swobodna dzieci oraz aktywności inicjowane przez personel

10:30 - 11:00 – Obiad (pierwsze danie)

11:00 - 11:40 – Zabawa swobodna dzieci oraz aktywności inicjowane przez personel

11:50 - 12:20 – Obiad (drugie danie).

12:30 - 14:00 – Drzemka i wyciszenie.

14:00 - 14:30 – Czynności higieniczne, przygotowanie do podwieczorku.

14:20 - 15:00 – Podwieczorek.

15:00 - 16:30 – Zabawy swobodne, zabawy w kącikach zainteresowań, czas na indywidualne rozmowy opiekunów z rodzicami, pożegnanie z dziećmi.

* W przypadku złych warunków atmosferycznych wyjście na dwór można przesunąć na popołudnie.

Zmienne elementy dnia to głównie swobodne zabawy dzieci oraz aktywności inicjowane przez personel